

ת"פ 4232/09/12 - מדינת ישראל נגד עיריית קסלמן מילט

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו
ת"פ 4232-09-12 מדינת ישראל נ' קסלמן מילט

בפני בעניין: כב' השופט אורן שגב
מדינת ישראל
המאשימה
נגד
הנאשמים
עיריית קסלמן מילט

גזר דין

1. בישיבת ההקראה, שהתקיימה בפני ביום 24.06.14, הורשעה הנאשמת, על פי הודאתה בעבירה של העסקת עובד זר שלא כדיון, עבירה על סעיף 2 (א)(1) (2) לחוק עובדים זרים, התשנ"א - 1991 (להלן - "**החוק**").
2. כל אחד מהצדדים טען בפני לעונש.
3. ב"כ המאשימה הפנה לתיקון 113 לחוק העונשין חוק, הקובע את השיקולים לקביעת מתחם הענישה, כאשר, בין היתר, יש לקחת בחשבון את מידת הפגיעה, מדיניות הענישה הנגוה בנסיבות הקשורות לביצוע העבירה. לעיני הערך החברתי הנפגע, הפנה לדברי ההסבר לחוק בעמ' 100 וכן לע"פ 1001/01 בענין נפתלי ניסים, כמו כן מפנה לע"פ 22/06 מדינת ישראל נ' רוזן.
4. עוד טען, כי המחוקק ביקש להגן על זכויות העובדים ועל כלכלת ישראל באמצעות המעסיקים, וכי הערך החברתי המוגן הנו זכויות העובד וכן כלכלת ישראל. מעסיק שבוחר להעסיק עובד זר תחת עובד ישראלי גורם בהכרח לפגיעה במשק הישראלי.
5. מבחינת מדיניות הענישה, טען כי עסקינן בעבירה כלכלית ולכן עתר להטלת קנס משמעותי, וזאת בשים לב לדפוס שחוזר על עצמו, לדבריו, בהעסקת עובדים זרים בתוך משקי הבית. המחוקק נתן את הדעת על חומרת עבירות אלה כאשר היקשה והכפיל את הקנסות הקבועים בחוק במהלך השנים.
6. עוד טען, כי הגם שתיקון 15 לחוק העבירות המנהליות לא חל על המקרה שכן מדובר בעבירה משנת 2011, רוח המחוקק ידועה ונקודת המוצא היא כפל קנס מנהלי. לאור האמור לעיל, טען, כי מתחם הענישה צריך להיות בין 20%-70 מהקנס העונשי הקבוע בחוק בסך 58,400 ₪.
7. לעניין הרף העליון טען כי מדובר בעבירה שנעברה שלא במסגרת עיסוקה של הנאשמת ונכון למועד ביצוע העבירה הקנס שקבוע בחוק עמד על כפל הקנס כאמור בסעיף 61 א (2) כך שעמדת המאשימה לרף העליון הינה סבורה בהחלט.

8. לסיכום, ביקש להשית על הנאשמת קנס כספי בסך 22,000 ₪, וזאת בהעדר ראיות למצב כלכלי או נסיבות אישיות מיוחדות והפנה לעניין מדיניות המאשימה להע"ז 16719-02-12 מדינת ישראל נ' בוהדנה.
9. עוד עתר כי הנאשמת תחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירה בה הורשעה למשך 3 שנים.
10. ב"כ המאשימה הוסיף לסיום כי נלקחה בחשבון העובדה שמדובר בהעסקה במשך שנתיים, ביום החופשי הקבוע של העובדת הזרה - יום ראשון בשבוע, וכי מדובר בעובדת סיעודית, אשר החזיקה באשרה סיעודית בתוקף ולא התגוררה בביתה של הנאשמת.
11. ב"כ הנאשמת טען כי יש לזכור שמדובר בעבירת קנס וכי המחוקק קבע כי העובר אותה ישלם קנס, שנכון להיום עומד על סך 5,000 ₪. עוד טען, כי חרף העובדה שהמאשימה מתייחסת אל העבירה בה הורשעה הנאשמת כאל מכת מדינה, המחוקק לא ראה לנכון להעלות את סכום הקנס והותיר אותו על הסכום הנ"ל.
12. עוד טען, כי הנאשמת, בת 48, ללא עבר פלילי ותצטרך לחיות עם הרשעה בפלילים בגלל שהעסיקה את העובדת יום בשבוע, וזאת בנסיבות בהן סברה שהעובדת רשאית לעבוד, בהסתמך על אשרת השהייה שלך, שם נרשם: "תייר בעל רישיון עבודה". עוד ציין, כי הנאשמת ערכה ביטוח רפואי לעובדת.
13. בנסיבות אלה ומשהוחלט להגיש כתב אישום ולא להסתפק בקנס מנהלי, ביקש כי בית הדין ישית על הנאשמת את שווי הקנס המנהלי הקבוע בחוק שזה 5,000 ₪, וזאת בשל הנסיבות המיוחדות שחלו בתיק זה.

הכרעה

כללי

14. עסקינן בכתב אישום יזום אשר הוגש כנגד הנאשמת. בענייננו, חל, בין היתר, תיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - "**חוק העונשין**"), אשר לפיו על בית המשפט לקבוע את העקרונות והשיקולים המנחים בענישה, המשקל שיש לתת להם והיחס ביניהם.
15. ביחס לענישה, קובע התיקון כי העיקרון המנחה הנו קיומה של הלימה בין חומרת העבירה, נסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו.
16. לאור האמור לעיל, על בית הדין להקדים ולדון במתחם הענישה ההולם את העבירה על רקע הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מדיניות הענישה הנהוגה וכן הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.
17. לאחר מכן, יש לדון בנסיבותיו האישיות של מבצע העבירה, שאינן קשורות למעשה העבירה עצמו, כגון: גילו, עברו הפלילי, נטילת אחריות, מידת הפגיעה במשפחת הנאשם, נסיבות חיים בעלות השלכות על ביצוע העבירה, שיתוף פעולה עם רשויות החוק. יצוין בהקשר זה, כי חריגה ממתחם הענישה, כאמור לעיל תיתכן ככל שקיימים שיקולים שיקומיים, המאפשרים חריגה לקולא ולחילופין, שיקולי הגנה על שלום הציבור, במסגרת שיקולים לחומר.

18. עוד נדרש בית הדין להתייחס למצב של ריבוי עבירות וריבוי אירועים, תדירותם והזיקה ביניהם.

ומן הכלל אל הפרט

הערך החברתי והפגיעה בו

19. העבירות על חוק עובדים זרים נקבעו כעבירות מנהליות, והקנסות המנהליים שהוצמדו להן בשיעורים משמעותיים, ובהיקפים של אלפי שקלים. ניכר, כי בעת שנקבע שיעור הקנס, הדעת ניתנה לכך שהעסקת עובדים זרים בניגוד לדין משיאה למעסיקיהם תועלת כלכלית של ממש, כאשר את המחיר משלם הציבור, ובפרט מקום שלא היתה הקפדה על כך שעובדים זרים ישובו לארצותיהם עם פקיעת אשרת העבודה.

20. לכל אלה הצטרפה תופעת הפגיעה הקשה בזכויות היסוד של העובדים הזרים, אשר התרחשה בהיקף גדול מצד חלק מהמעסיקים, ופגעה בערכי יסוד של החברה ובדמותה ובתדמיתה של המדינה מפנים ומחוץ. עמד על כך בית המשפט העליון בבג"צ 9722/04 פולגת נ' מ"י (7.12.2006), עת קבע כדלקמן:

"ההשלכות השליליות של העסקת עובדים זרים הביאו לגיבוש מדיניות ממשלתית שתכליתה לצמצם את תופעת העובדים הזרים הנכנסים לישראל, ולהבטיח יציאת העובדים עם פקיעתו של ההיתר. ההתמודדות נעשתה בדרכים שונות ומגוונות. הוחמרו המגבלות על העסקת עובדים זרים; הוגברה האכיפה על יציאתם את הארץ; והותנו תנאים שמטרתם להחליש את המניעים של המעסיקים לבקש להעסיק עובדים זרים על חשבון עובדים מקומיים."

21. דא עקא, שבמקרים רבים, ההרתעה שיוצר הקנס המנהלי איננה מספקת, ולא אחת הוברר כי מי שהוטל עליו קנס מנהלי איננו נרתע מלשוב ולבצע עבירות. במקרה כזה הוסמך תובע לנקוט הליך פלילי יזום, במסגרתו נחשף הנאשם לקנס העונשי המקסימלי שנקבע לעבירה בחוק.

22. כפי שפירטתי לעיל, מדובר בעבירה שביסודה עומד מניע כלכלי מובהק ולכן, על מנת שהאכיפה תהיה אפקטיבית, עליה להיות משולבת בסנקציה כספית, אשר יהיה בה כדי ליצור את ההרתעה הנדרשת ולהפוך את העבריינות בתחום לבלתי משתלמת.

23. לחובתה של הנאשמת ייאמר, כי העסקת עובדים זרים ללא היתר עבודה הוגדרה כעבירה חמורה בעלת השלכות חברתיות ומוסריות (ראו: ע"פ 1001/01 מדינת ישראל נ' ניסים (17.6.2002)) וכי העסיקה את העובדת במשך תקופת זמן ממושכת של שנתיים ימים.

24. לזכותה ייאמר, כי העבירה לא בוצעה במסגרת משלח ידה.

מדיניות הענישה

25. בהתאם לתיקון 15 לחוק העובדים הזרים, תשנ"א-1991 (להלן - "החוק"), הקנס המינימלי לעבירה של העסקת עובד ללא היתר הנו כפל הקנס המנהלי, היינו, ₪ 10,000 ואילו הקנס המקסימאלי למי שעבר את העבירה שלא במסגרת משלח ידו - 58,400 ₪ (להלן - "הקנס הפלילי המקסימאלי").

26. במקרה דנן, התיקון לחוק אינו חל על הנאשמת ועל כן הקנס המינימלי הנו בסך 5,000 ₪.

27. כאמור לעיל, הנאשמת הורשעה על פי הודאתה בישיבת ההקראה ובנסיבות אלה, הרף העליון של הענישה מועמד על שיעור 50% מהקנס הפלילי המקסימלי, היינו 29,200 ₪.

28. בחינת העונשים שנגזרו על נאשמים, אשר הורשעו בעבירות דומות של העסקה שלא כדין לפרקי זמן ממושכים, מעלה כי הסכומים נעו בין 17,000 ₪ בגין העסקה במשך שנה. קנס זה הושת במסגרת 'הסדר טיעון סגור' (הע"ז 49261-02-13); לבין 40,000 ₪ להעסקה במשך 3 שנים במסגרת 'הסדר טיעון פתוח' (הע"ז 16719-02-12).

נסיבותיה האישיות של הנאשמת ומתחם הענישה הראוי

29. אין חולק, כי זוהי הפעם הראשונה בה מורשעת הנאשמת בעבירות מושא כתב האישום.

30. לזכותה של הנאשמת ייאמר, כי הודתה בביצוע העבירות המיוחסות לה בכתב האישום בישיבת ההקראה ובכך חסכה הליך שיפוטי יקר. עובדה זו מצביעה לדידי, כי הנאשמת הפגימה את חומרת העבירות בהן הודתה והורשעה.

31. באשר לנסיבותיה האישיות של הנאשמת, לא מצאתי טעמים מיוחדים שיהיה בהם כדי להקל בעונשה.

32. על יסוד כל האמור לעיל, הנני גוזר על הנאשמת בגין העסקת עובד זר שאינו רשאי לעבוד בישראל, בניגוד להוראות סעיף 2 (א)(2) לחוק עובדים זרים, התשנ"א - 1991 קנס בסך של **20,000 ₪**;

33. הקנס ישולם עד ולא יאוחר מיום 01.09.14.

34. הנאשמת תחתום על התחייבות שלא לעבור עבירה על חוק עובדים זרים התשנ"א - 1991, למשך 3 שנים, שאם לא כן תחויב בקנס בסך 58,400 ₪.

35. הנאשמת תפנה למזכירות בית-הדין, באמצעות בא כוחה, על מנת לחתום על התחייבות כאמור, ועל מנת לקבל שוברים לתשלום הקנס.

36. ההתחייבות תוגש ע"י הסניגור לתיק בית הדין בתוך 30 יום מהיום.

זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בתוך 45 ימים ממועד קבלת גזר הדין.

בהתאם להסכמת הצדדים, גזר הדין ישלח אליהם בדואר.

ניתן היום, א' תמוז תשע"ד, 29 יוני 2014, בהעדר הצדדים.